BETENKNING OVER MINISTERRÅDSFORSLAG

Nordisk Råd

B 307/holdbart

Behandles i:
Utvalget for et bærekraftig Norden

J.nr. 16-00204-2

Utvalget for et bærekraftig Nordens betenkning over

Ministerrådsforslag om samarbejdsprogram 2017-2020 for ministerrådet for fiskeri, havbrug, jordbrug, levnedsmidler og skovbrug

Forslag

Utvalget for et bærekraftig Norden foreslår at

Nordisk råd rekommanderer Nordisk ministerråd

å prioritere innsatser mot spredning av antibiotisk resistens i jordbruket, jfr. innsatsområdet *One Health, sunde dyr og dyrevelferd*

å søke felles nordisk posisjon i forhandlinger om viktige EU rettsakter som faller under innsatsområder i samarbeidsprogrammet og å søke samordning for å unngå at det oppstår grensehinder ved implementeringen av EU direktiv

å inkludere under innsatsområdet *Økt motstandskraft og mindre klimapåvirkning i primær produksjon,* oppfølgning av utredningen om klimaendringene og primærproduksjonen i Norden fra 2014, forsuringen av havmiljøet og problemene med forvaltningen av felles fiskebestander

å inkludere under innsatsområdet *Bæredyktig forvaltning av biologiske ressurser*, tiltak som kan bidra til å redusere akvakulturens negative innvirkning på biologisk mangfold

å inkludere under innsatsområdet B*æredyktig forvaltning av biologiske ressurser*, tiltak som bidrar til at Norden kan utnytte sitt potensiale til bærekraftig produksjon av mat og bioenergi

å gjennomføre Ministerrådsforslag B 307/holdbart om *samarbejdsprogram 2017-2020 for ministerrådet for fiskeri, havbrug, jordbrug, levnedsmidler og skovbrug* og inndra Nordisk råds synspunkter ved utviklingen av de konkrete innsatser

Nordisk Råd

B 307/holdbart

Behandles i:
Utvalget for et bærekraftig Norden

J.nr. 16-00204-2

Bakgrunn

Nordisk ministerråd, ministrene for fiskeri og vannbruk, jordbruk, livsmidler og skogsbruk (MR-FJLS) har utarbeidet et nytt rammeprogram for perioden 2017–2020. Programmet avløser program for perioden 2013-2016 som Nordisk råd behandlet på sesjonen i 2012. Programmet beskriver sektorenes viktigste politiske prioritering, men skal også ses i sammenheng med andre styrende dokumenter; visjonen for nordisk samarbeid, tverrgående strategier som til eksempel strategien for bærekraftig utvikling og de årlige formannskapsprogrammer, som presiserer og kompletterer planen. Nordisk råd kan også ha innflytelse på de enkelte tiltak gjennom den årlige budsjettprosessen.

Programmet skisserer sektorenes politiske prioriteringer og utfordringer og deretter beskrives de vesentligste 7 strategiske innsatsområder:

1. Bærekraftig forvaltning av biologisk ressurser
2. Økt motstandskraft (resiliens) og mindre klimapåvirkning i primær produksjon
3. One Health, sunne dyr og dyrevelferd
4. Sunn, sikker mat og gode matvaner
5. Innovasjonsfremmende myndigheter og utvikling av nye produkter og tjenester
6. Merkeordninger og akkreditert produksjon
7. Diversifisert landdistriktøkonomi

Programmet uttrykker at det skal være fokus på EUs politikk og relevante internasjonale prosesser, men det fremgår ikke hvilke politikkområder som vil bli tatt opp. Det fremgår også at 8 av FNs 17 verdensmål hører til sektorenes dagsorden.

Programmet viser også veien fremad for Nordisk genressurssenter (NordGen), som skal stå for samarbeidet om å bevare den genetiske diversitet i Nordens jord- og skogsbruk.

Det foreslås ingen endringer på den nåværende struktur på samarbeidet. Man fastholder en embedsmannskomite delt opp i fem avdelinger, to samarbeidsorganer om henholdsvis skogs- og jordbruksforskning, 3 arbeidsgrupper på levnetsmidlerområde, én arbeidsgruppe på fiskeriområdet og en institusjon om genetiske ressurser.

Høring

Forslaget er behandlet av de forskjellige organer som arbeider innenfor rammen av MR-FJLS, men ekstern høring er ikke gjennomført. Nordisk råd har mottatt forslaget i starten av september, og av tidsmessige grunner har utvalget derfor ikke hatt mulighet til å gjennomføre en høring.

Utvalgets synspunkter

Utvalget kan støtte de to overordnede strategiske innsatser, at utvikle den *nordiske bio-økonomi* og *bærekraftig fødevaresystemer*. De 7 strategisk innsatsområder vurderes meget relevante, og utvalget kan stille seg bak disse.

Verden står overfor en voksende utfordring med resistente bakterier, som kan være skyld i 10 millioner årlige dødsfall på verdensplan i 2015. Det er behov for en omfattende innsats nasjonalt, innenfor EU og i FN. Men det fulle potensiale for nordisk samarbeid skal også tas i bruk. Derfor mener utvalget at innsatser mot spredning av antibiotisk resistens i jordbruket bør være en prioritert oppgave, jfr. innsatsområdet nr. 3 *One Health, sunde dyr og dyrevelferd.*

Utvalget stiller seg positivt til at ifølge programmet skal de nordiske land i stigende grad utnytte deres felles styrkepolisjoner til å fremme felles nordiske interesser i EU og internasjonalt. I perioden 2017-2020 vil EU skulle både behandlet mulig reformer av den felles jordbrukspolitikk og fiskeripolitikk. Norden vil i høy grad bli påvirket av dette. Det ville være fornuftig å søke å finne felles nordiske fotslag i disse viktige EU lovgivnings prosesser. Regler om fødevaresikkerhet og anvendelse av bio-energi er også EU anliggende som Norden vil bli påvirket av. Utvalget mener derfor at det bør være en ambisjon å søke felles nordisk posisjon i forhandlinger om viktige rettsakter i EU, som alle de nordiske land påvirkes av. Det er også viktig å søke samordning for å unngå at det oppstår grensehinder ved implementeringen av EU direktiv.

I forhold til innsats nr. 2 *Økt motstandskraft (resiliens) og mindre klimapåvirkning i primær produksjon*, mener utvalget at det vil være på sin plass å henvise til den meget omfattende utredningen om klimaendringene og primærproduksjonen i Norden fra 2014 (TemaNord 2014:552). Utredning kom fram til flere rekommandasjoner, som MR-FJLS over for Nordisk råd har opplyst at det vil bli oppfølgning på. Videre mener utvalget at det er relevant å henvise til forsuringen av havmiljøet under dette punktet. Dette er en meget alvorlig utfordring for Nordens kystnære samfunn.

Klimaendringen har medvirket til flere pågående konflikter om fordelingen av fiskekvoter mellom de nordiske land (sild, makrell og kolmule). Det er viktig å finne løsninger på disse. Nordisk ministerråd har etter oppfordringen fra Nordisk råd utviklet kunnskap, som landene med fordel kan utnytte til å løse problemene med forvaltningen av felles fiskebestander. En oppfølgning fra Nordisk ministerråd på dette området anbefales.

Akvakultur spiller en voksende rolle i fødevareproduksjonen i Norden. Akvakultur er forbundet med mange vanskelige utfordringer som f.eks. at oppdriftsfisk slipper ut i naturen samt utslipp av næringsstoffer. Det nordiske samarbeidet har beskjeftiget seg med disse utfordringer, og det vil det også være behov for i fremtiden. Derfor foreslår utvalget at tiltak, som kan bidra til å redusere akvakulturens negative innvirkning på biologisk mangfold, inkluderes under innsatsområdet nr. 1 *Bæredyktig forvaltning av biologiske ressurser.*

Flere nordiske land har potensiale til å utvide utnyttelsen av mark og skog til produksjon av mat og bioenergi. Derfor foreslår utvalget, at tiltak som bidrar til at Norden i høyere grad utnytter sitt potensiale til bærekraftig produksjon av mat og bioenergi, inkluderes under innsatsområdet nr. 1 *Bæredyktig forvaltning av biologiske ressurs*er.

Stockholm, 27. september 2016

Christian Poll (ALT)
Elín Hirst (Sj.)
Hanna Kosonen (cent), Formand
Irene Johansen (A)
Jan Erik Messmann (DF), Danmark
Jan Lindholm (MP)
Karin Gaardsted (S), Næstformand
Knut Storberget (A)
Mika Lintilä (cent
Róbert Marshall (Björt framtíð)
Staffan Danielsson (C)
Susanna Koski (saml)
Suzanne Svensson (S)
Sylvi Graham (H)
Thomas Finnborg (M)

Nordisk Råd

B 307/holdbart

Behandles i:
Utvalget for et bærekraftig Norden

J.nr. 16-00204-2